TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) NUTARTIS

2004 m. rugsėjo 23 d.*

Sujungtose bylose C-435/02 et C-103/03

dėl *Landgericht Essen* (Vokietija) 2002 m. lapkričio 25 d. nutartimi ir *Landgericht Hagen* (Vokietija) 2003 m. vasario 11 d. nutartimi, kurios gautos atitinkamai 2002 m. gruodžio 2 d. ir 2003 m. kovo 5 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą byloje

Axel Springer AG

prieš

Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG (C-435/02),

ir

Axel Springer AG

prieš

Hans-Jürgen Weske (C-103/03),

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans (pranešėjas), teisėjai J.-P. Puissochet ir R. Schintgen, F. Macken ir N. Colneric,

generalinis advokatas F. G. Jacobs,
sekretorius R. Grass,

prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiam teismui pranešus, kad Teisingumo Teismas, vadovaudamasis savo darbo Reglamento 104 straipsnio 3 dalimi, ketina klausimą spręsti motyvuota nutartimi,

suteikus galimybę Teisingumo Teismo Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiems asmenims pateikti savo pastabas šiuo klausimu,

susipažinus su generalinio advokato nuomone,

priima šią

Nutartį

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą yra susiję su 1990 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyvos 90/605/EEB, iš dalies keičiančios Direktyvą 78/660/EEB dėl metinių atskaitomybių ir Direktyvos 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės, atsižvelgiant į šių Direktyvų taikymo sritį (OL L 317, p. 60), galiojimu.

2 Šie prašymai iškilo byloje bendrovė *Axel Springer AG* (toliau – *Springer*) prieš bendrovę *Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG* (toliau – *Zeitungsverlag*) (C-435/02) ir Hans-Jürgen Weske, bendrovės *Radio Ennepe-Ruhr-Kreis mbH & Co. KG* (toliau – Radio Ennepe) (C-103/03) vadovą, dėl *Springer* prašymų leisti susipažinti su *Zeitungsverlag* ir *Radio Ennepe* metinėmis atskaitomybėmis.

Teisiniai pagrindai

Bendrijos teisės aktai

3 Pagal EB Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto (po pakeitimo – EB 44 straipsnio 2 dalies g punktas) nuostatas tam, kad būtų panaikinti įsisteigimo laisvės apribojimai, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Bendrijų Komisija veikia, kiek tai yra būtina, koordinuodamos apsaugos priemones, kurių valstybės narės reikalauja imtis iš bendrovių, apibūdintų EB Sutarties 58 straipsnio antrojoje pastraipoje (po pakeitimo – EB 48 straipsnio antroji pastraipa), kad būtų apsaugoti narių ir trečiųjų asmenų interesai ir siekdamos užtikrinti tokių priemonių lygiavertiškumą.

4 Direktyva 90/605 siekiama pakeisti 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB, grindžiamos Europos Ekonominės Bendrijos steigimo sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinių atskaitomybių (OL L 222, p. 11, toliau – Ketvirtoji įmonių direktyva), taikymo sritį.

5 Ketvirtoji įmonių direktyva nustato nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių kapitalo bendrovių metines atskaitomybes, koordinavimo priemones. Vokietijoje ji taikoma tokioms bendrovių rūšims: *Aktiengesellschaft* (akcinė bendrovė), *Kommanditgesellschaft auf Aktien* (komanditinė akcinė bendrovė), *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* (ribotos turtinės atsakomybės bendrovė).

6 Direktyvos 90/605 1 ir 2 straipsniai praplečia Ketvirtosios įmonių direktyvos numatytų koordinavimo priemonių taikymą tam tikroms asmenų bendrovių rūšims, tarp jų *Kommanditgesellschaft* (paprasta komanditinė bendrovė) Vokietijos atžvilgiu, ypač tais atvejais, kai visi šios bendrovės savo turtu atsakantys nariai yra vienos iš šios nutarties 5 punkte minėtų rūšių kapitalo bendrovės.

7 Be to, Direktyvos 90/605 nuostatos praplečia Ketvirtosios įmonių direktyvos numatytų koordinavimo priemonių taikymą paprastų komanditinių bendrovių, kurių visi savo turtų atsakantys nariai yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovės (toliau – *GmbH & Co. KG*), atžvilgiu.

8 Šiai bendrovių rūšiai *inter alia* taikomos Ketvirtosios įmonių direktyvos 47 straipsnio 1 dalies, pakeistos 1983 m. birželio 13 d. Septintosios Tarybos direktyvos 83/349/EEB, grindžiamos Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu dėl konsoliduotos atskaitomybės (OL L 193, p. 1), 38 straipsnio 3 dalimi, nuostatos, numatančios:

„Atitinkamai patvirtinta metinė atskaitomybė ir metinis pranešimas kartu su už atskaitomybės auditą atsakingo asmens išvada viešai skelbiamos kiekvienos valstybės narės įstatymų nustatyta tvarka, laikantis Direktyvos 68/151/EEB 3 straipsnio nuostatų.

Tačiau valstybės narės įstatymai gali leisti metinio pranešimo neskelbti anksčiau nustatyta tvarka. Tokiu atveju jį turi būti galima laisvai gauti atitinkamoje valstybėje narėje registruotoje bendrovės būstinėje. Paprašius turi būti galima gauti viso pranešimo arba jo dalies kopiją už mokestį, neviršijantį šios paslaugos administracinių išlaidų."

9 1968 m. kovo 9 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antrojoje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, p. 8, toliau – Pirmoji įmonių direktyva) 3 straipsnio 1–3 dalyse nustatyta:

„1. Kiekvienos valstybės narės centriniame, komerciniame ar įmonių registre yra užvedama kiekvienos joje registruotos bendrovės byla.

2. Visi dokumentai ir duomenys, kuriuos privaloma atskleisti pagal 2 straipsnį, turi būti laikomi byloje ar įtraukti į registrą; kiekvieno registro įrašo turinys nurodomas ir byloje.

3. Turi būti galimybė paštu gauti visų 2 straipsnyje nurodytų dokumentų, duomenų ar bet kurios jų dalies kopiją už mokestį, neviršijantį šios paslaugos administracinių išlaidų (pataisytas vertimas).

<...>"

10 Pirmosios įmonių direktyvos 2 straipsnio 1 dalies f punkte numatyta:

„Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad bendrovės būtinai skelbtų bent šiuos dokumentus ir duomenis:

<...>

f) kiekvienų finansinių metų balansą ir pelno (nuostolio) ataskaitą <...>"

Nacionalinės teisės aktai

11 Teisingumo Teismas savo 1999 m. balandžio 22 d. Sprendime *Komisija/ prieš Vokietiją* (C-272/97, Rink. p. I-2175) nustatė, kad Direktyva 90/605 nebuvo perkelta į Vokietijos teisę per nustatytą terminą.

12 Vokietijos teisė, ypač *Handelsgesetzbuch* (Vokietijos prekybos kodeksas, toliau — HGB), buvo pakeista tam, kad Ketvirtosios įmonių direktyvoje nustatytos koordinavimo priemonės būtų taikomos ir *GmbH & Co. KG* (HGB 264a straipsnis).

13 Naujos redakcijos teisės aktai *inter alia* numato, kad pažeidus nustatytą pareigą *Amtsgericht* (Vokietija) teismas, kurio kompetencijai priklauso komercinio registro tvarkymas, gali skirti administracines baudas nuo 2 500 iki 25 000 eurų.

14 Tačiau šios baudos gali būti paskirtos tik pareiškus ieškinį šiame teisme. Asmenų, kurie galėtų pareikšti tokį ieškinį, grupės nėra ribotos, taigi, tą gali padaryti kiekvienas asmuo (HGB 335a ir 335b straipsniai).

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 Savo ieškiniuose, pareikštuose kompetentinguose teritoriniu požiūriu *Amtsgerichte*, *Springer* prašė įpareigoti *Zeitungsverlag*, spaudos ir leidybos sričių įmonę, ir *Radio Ennepe*, transliavimo radijo bangomis srities įmonę, pateikti savo metines atskaitomybes tam, kad *Springer* galėtų su jomis susipažinti, priešingu atveju paskirti joms baudą.

16 Savo nutartimis bylas nagrinėję teismai patenkino šiuos ieškinius, nurodydami atlikti prašomus veiksmus ir paskirdami šių bendrovių vadovams ponui Glandt ir ponui Weske 5 000 eurų administracinę baudą tuo atveju, jei dokumentai nebus pateikti per nustatytus terminus.

17 Kadangi tokios metinės atskaitomybės nebuvo pateiktos per nustatytus terminus, vėliau priimtomis teismų nutartimis buvo paskirtos baudos.

18 *Zeitungsverlag*, ponas Glandt ir ponas Weske apskundė pastarąsias nutartis atitinkamiems prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusiems teismams.

19 Šių teismų nuomone, jų nagrinėjamos bylos leidžia abejoti Direktyvos 90/605 galiojimu.

20 Byloje C-435/02 *Landgericht Essen* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyva 90/605 <...> skaitoma kartu su Direktyvos 78/660 <...> 47 straipsniu tiek, kiek ji įpareigoja paprastas komanditines bendroves, kurių asmeniškai atsakingas narys yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, viešai skelbti metinę atskaitomybę ir metinį pranešimą neribojant asmenų, turinčių teisę susipažinti su jais, grupių, atitinka Bendrijos verslo laisvės principą?

2. Ar Direktyva 90/605 <...> skaitoma kartu su Direktyvos 78/660 <...> 47 straipsniu tiek, kiek ji įpareigoja paprastas komanditines bendroves, kurių asmeniškai atsakingas narys yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, veikianti spaudos ir leidybos arba transliavimo radijo bangomis srityse, viešai skelbti metinę atskaitomybę ir metinį pranešimą neribojant asmenų, turinčių

teisę susipažinti su jais, grupių, atitinka Bendrijos spaudos (žodinės, rašytinės ir transliuojamos per televiziją) laisvės principą?

3. Ar Direktyva 90/605 <...> ta apimtimi, dėl kurios paprastos komanditinės bendrovės, kurių asmeniškai atsakingas narys yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, atsiduria nepalankioje padėtyje paprastų komanditinių bendrovių, kurių narys yra fizinis asmuo, atžvilgiu, nepaisant to, kad paprastos komanditinės bendrovės, kurios asmeniškai atsakingas narys yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, kreditoriai dėl ribotos turtinės atsakomybės bendrovei taikomos skelbimo pareigos yra geriau apsaugoti, negu kreditoriai paprastos komanditinės bendrovės, kurios narys kaip fizinis asmuo neturi viešo skelbimo pareigos, atitinka bendrą vienodo požiūrio principą?"

21 Byloje C-103/03 *Landgericht Hagen* taip pat nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikė tuos pačius tris prejudicinius klausimus papildydamas juos tokiu pirmuoju prejudiciniu klausimu:

„Ar galėjo Europos Bendrija, priimdama Direktyvą 90/605 <...>, remtis EB sutarties 54 straipsnio 1 dalimi ir 3 dalies g punktu, nežiūrėdama tai, kad ši Direktyva suteikia teisę susipažinti [su dokumentais] ir tretiesiems asmenims, negalintiems pagrįsti teisės ar interesų, reikalaujančių apsaugos?"

22 Dėl to, kad bylos C-435/02 ir C-103/03 yra susijusios, jos buvo sujungtos tam, kad būtų bendrai priimta nutartis.

Dėl prejudicinių klausimų

23 Kadangi atsakymas į pirmąjį byloje C-103/03 pateiktą klausimą gali būti aiškus iš 1997 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Daihatsu Deutschland* (C-97/96, Rink. p I-6843), o atsakymas į kitus byloje C-103/03 ir byloje C-435/02 pateiktus klausimus nekelia jokių pagrįstų abejonių, Teisingumo Teismas, vadovaudamasis savo darbo Reglamento 104 straipsnio 3 dalies nuostatomis, prašymus dėl prejudicinių sprendimų pateikusiems teismams pranešė, kad jis ketina spręsti klausimą motyvuota nutartimi ir suteikė galimybę Teisingumo Teismo Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiems asmenims pateikti savo pastabas šiuo klausimu.

24 Byloje C-435/02 Taryba atsakė Teisingumo Teismui, kad ji neprieštarauja tam, kad Teisingumo Teismas spręstų klausimą motyvuota nutartimi. Atvirkščiai, bylose C-435/02 ir C-103/03 *Zeitungsverlag* ir *Hans-Jürgen Weske* šiuo klausimu pateikė prieštaravimus, remdamiesi savo rašytinėse pastabose nurodytais argumentais. Tačiau tai neprivertė Teisingumo Teismo atsisakyti pasirinktos proceso eigos.

Dėl pirmo klausimo byloje C-103/03

25 Savo pirmuoju klausimu byloje C-103/03 prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas nori sužinoti, ar Direktyva 90/605 teisėtai galėjo būti priimta Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto pagrindu tiek, kiek iš jos išplaukia, kad kiekvienas asmuo turi galimybę susipažinti su joje nurodytų bendrovių metine atskaitomybe ir metiniu pranešimu, neprivalėdamas pagrįsti apsaugos reikalaujančių teisių ir interesų.

26 Hans-Jürgen Weske teigia, kad pagal Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto nuostatas ginamų trečiųjų asmenų grupė apima tuos asmenis, kurie turi teisinį santykį su bendrove, taip pat tuos, kurie norėtų sukurti tokį santykį, ir potencialius narius, darbuotojus ar kreditorius.

27 Tačiau ši nuostata nereiškia, kad trečiųjų asmenų grupė gali būti apibrėžta taip, jog ji apima kiekvieną asmenį nepriklausomai nuo jo statuso. Platus trečiųjų asmenų sąvokos aiškinimas, įtvirtintas minėtame sprendime *Daihatsu Deutschland*, kelia abejonių.

28 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, o taip teigia Taryba ir Komisija, kad atsakymas į šį klausimą gali būti aiškus iš minėto sprendimo *Daihatsu Deutschland*.

29 Iš minėto sprendimo 19 ir 20 punktų matyti, kad pats Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkte nurodytas tikslas yra bendra trečiųjų asmenų interesų apsauga, neišskiriant arba neeliminuojant kai kurių tokių asmenų grupių, tokiu būdu trečiųjų asmenų sąvoka šio straipsnio atžvilgiu negali būti apribota vien tik bendrovės kreditoriais.

30 Be to, šio sprendimo 21 punkte Teisingumo Teismas nustatė, kad įsisteigimo laisvės apribojimų panaikinimo tikslas, kurį plačiai Tarybos ir Komisijos atžvilgiu apibrėžia Sutarties 54 straipsnio 1 ir 2 dalys, nėra ribojamas Sutarties 54 straipsnio 3 dalies nuostatų, nes pastarosios apsiriboja tik negalutinio priemonių, reikalingų įgyvendinti šį tikslą, sąrašo vardijimu, o tą patvirtina žodžiai „visų pirma“, esantys 54 straipsnio 3 dalyje.

31 Minėto sprendimo 22 punkte Teisingumo Teismas taip pat aiškiai nurodė, kad Pirmosios įmonių direktyvos 3 straipsnio nuostatos, numatančios viešojo registro, kur turi būti registruojami visi dokumentai ir duomenys, kurios privaloma atskleisti, tvarkymą, taip pat numatančios galimybę kiekvienam asmeniui gauti metinės atskaitomybės kopiją paštu, patvirtina ketinimus padaryti šią informaciją prieinamą kiekvienam trečiajam asmeniui, nežinančiam ar negalinčiam pakankamai žinoti bendrovės finansinės ir apskaitos būklės, įtvirtintus jos ketvirtojoje konstatuojamoje dalyje.

32 Tame pačiame punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad šie ketinimai taip pat yra įtvirtinti Ketvirtosios įmonių direktyvos konstatuojamosiose dalyse, kur nurodytas būtinumas Bendrijoje nustatyti minimalius vienodus teisinius tarpusavyje konkuruojančių bendrovių viešai skelbtinos finansinės informacijos apimties reikalavimus (žr. *inter alia* trečią konstatuojamąją dalį).

33 Iš minėto sprendimo *Daithatsu Deutschland* aiškiai matyti, kad Pirmojoje įmonių direktyvoje nustatyta viešojo skelbimo pareiga, į kurią nukreipia Ketvirtosios įmonių direktyvos 47 straipsnio 1 dalis ir kuri yra taikoma Direktyvoje 90/605 įtvirtintoms atitinkamoms asmenų bendrovių rūšims, tokioms kaip pagrindinėje byloje, reiškia, kad kiekvienas asmuo turi galimybę susipažinti su Direktyvoje nurodytų rūšių bendrovių metine atskaitomybe ir metiniu pranešimu, neprivalėdamas pagrįsti apsaugos reikalaujančių teisių ir interesų.

34 Taip pat iš minėto sprendimo 21 ir 22 punktų aiškiai matyti, kad Bendrijos teisės aktas, numatantis tokią viešo skelbimo pareigą, galėjo būti priimtas Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto pagrindu, nes ši nuostata, suteikianti plačius įgaliojimus Bendrijos įstatymų leidėjui, nurodo tikslą apsaugoti trečiųjų asmenų interesus apskritai, neišskiriant arba neeliminuojant atskirų grupių, ir todėl trečiųjų

asmenų sąvoka šio straipsnio atžvilgiu apima visus trečiuosius asmenis. Taigi ši sąvoka turi būti aiškinama plačiai, ji taip pat apima ir atitinkamų bendrovių konkurentus.

35 Taigi į pirmąjį byloje C-103/03 pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Direktyva 90/605, nes iš jos išplaukia, kad kiekvienas asmuo gali susipažinti su joje nurodytų rūšių bendrovių metine atskaitomybe ir metiniu pranešimu, neprivalėdamas pagrįsti apsaugos reikalaujančių teisių ir interesų, galėjo būti teisėtai priimta Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto pagrindu.

Dėl dviejų pirmų klausimų byloje C-435/02 bei antrojo ir trečiojo klausimų byloje C-103/03

36 Dviem pirmaisiais klausimais byloje C-435/02 bei antruoju ir trečiuoju klausimais byloje C-103/03, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai iš esmės nori sužinoti, ar Direktyva 90/605 atitinka bendrus Bendrijos teisės principus, pavyzdžiui, verslo ir spaudos laisvės principus, tiek, kiek iš jos matyti, kad kiekvienas asmuo turi galimybę susipažinti su joje nurodytų rūšių bendrovių, vykdančių savo veiklą, kaip yra nagrinėjamu atveju, spaudos, leidybos ar transliavimo radijo bangomis srityse, metine atskaitomybe ir metiniu pranešimu, neprivalėdamas pagrįsti apsaugos reikalaujančių teisių ir interesų.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

37 *Zeitungsverlag* ir Hans-Jürgen Weske teigia, kad Direktyva 90/605, skaitoma kartu su Ketvirtosios įmonių direktyvos 47 straipsniu, siekiama teisėto bendro intereso tikslo tiek, kiek joje numatyta viešo skelbimo pareiga, taikoma bendrovės narių, darbuotojų ir kreditorių apsaugai.

38 Visų suinteresuotų asmenų, įskaitant konkurentus, įtraukimas į asmenų, turinčių teisę susipažinti su minėtais dokumentais, grupę vis dėlto būtų neproporcingas bendrovių teisėtų interesų į tam tikrų duomenų slaptumą požiūriu. Ta apimtimi Direktyva 90/605 būtų nesuderinama su Bendrijos verslo laisvės principu ir todėl būtų negaliojanti.

39 Be to, *Zeitungsverlag* ir Hans-Jürgen Weske konstatuoja, kad saviraiškos laisvė, kuri yra Bendrijos teisės garantuota pagrindinė teisė, saugo visą spaudos įmonių, įskaitant transliuojančių radijo bangomis, veiklą.

40 Kadangi Direktyvoje 90/605 ir Ketvirtojoje įmonių direktyvoje nebuvo numatyta speciali spaudos ir transliuojančių radijo bangomis įmonių apsauga, nustatant išimtis iš jose numatytų viešo skelbimo pareigų, jos yra nesuderinamos su laisve turėti savo nuomonę.

41 Belgijos vyriausybė teigia, kad pagal Direktyvą 90/605 nustatyta pareiga viešai skelbti metinę atskaitomybę yra pateisinama tuo, kad trečiųjų asmenų reikalavimai

Direktyvoje nurodytų bendrovių nariams yra riboti, nes pastarieji yra ribotos turtinės atsakomybės juridiniai asmenys.

42 Komisija remiasi trimis pirmosiomis Ketvirtosios įmonių direktyvos konstatuojamosiomis dalimis, iš kurių *inter alia* išplaukia, kad nuostatos dėl metinės atskaitomybės ir metinio pranešimo skelbimo yra taikomos tuo atveju, kai bendrovių, kurioms šios nuostatos galioja, garantijos tretiesiems asmenims apribotos tik bendrovės grynąja turto verte ir kad Bendrijoje yra būtina nustatyti minimalius vienodus teisinius tarpusavyje konkuruojančių bendrovių viešai skelbtinos finansinės informacijos apimties reikalavimus.

43 Konkurentų įtraukimas į asmenų, turinčių teisę susipažinti su tokiais dokumentais, grupę būtų būtina ir tinkama priemonė tikslams, nustatytiems šiose konstatuojamose dalyse ir Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkte, išaiškinto minėtame Teisingumo Teismo sprendime *Daihatsu Deutschland*, t. y. ne tik bendrovių narių, bet ir trečiųjų asmenų apsaugai, pasiekti.

44 Be to, Komisija konstatuoja, kad klausimas dėl bendro Bendrijos teisės verslo laisvės principo šiuo atveju apima ir klausimą dėl bendro Bendrijos teisės spaudos laisvės principo.

45 Taryba teigia, kad Direktyva 90/605 nėra neproporcingas ir neleistinas kišimasis, kuris sudarytų grėsmę net pačiai teisės laisvai verstis profesine veikla esmei.

46 Be to, Taryba konstatuoja, kad Direktyvoje 90/605 numatyta viešo skelbimo pareiga nesudaro jokios grėsmės spaudos laisvei, užtikrintai Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje, nes ji nedaro jokios įtakos Direktyvoje numatytos bendrovės informacijos ar platinamų idėjų turiniui.

Teisingumo Teismas konstatuoja

47 Visų pirma reikia pasakyti, kad klausimas dėl viešo skelbimo pareigos, nustatytos pagrindinėse bylose nagrinėjamoms asmenų bendrovėms, suderinamumo su saviraiškos laisve sutampa su klausimu dėl šios pareigos suderinamumo su profesinės veiklos laisve. Iš tikrųjų ši pareiga taikoma visoms atitinkamų rūšių bendrovių įmonėms nepriklausomai nuo jų veiklos pobūdžio. Be to, ji neturi pakankamai tiesioginio ir specifinio ryšio su į saviraiškos laisvės taikymo sritį patenkančia veikla. Iš tikrųjų yra kalbama apie teisės aktus, taikomus atitinkamoms bendrovėms, nepaisant jų vykdomos ūkinės veiklos.

48 Teisingumo Teismas nusprendė, kad ir nuosavybės teisė, ir profesinės veiklos laisvė yra bendri Bendrijos teisės principai. Tačiau pagal šią teismo praktiką gali būti nustatyti šių teisių įgyvendinimo apribojimai, su ta sąlyga, kad jie faktiškai atitinka Bendrijos siekiamus bendro intereso tikslus ir nėra siekiamų tikslų požiūriu neproporcingas ir neleistinas kišimasis, pažeidžiantis net pačią šių teisių esmę (žr. 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija/Taryba*, C-280/93, Rink. p. I-4973, 78 punktą ir 2003 m. liepos 10 d. Sprendimo *Booker Aquaculture ir Hydro Seafood*, C-20/00 ir C-64/00, Rink., p. I-7411, 68 punktą bei juose cituotą teismo praktiką).

49 Esant tokioms aplinkybėms, net darant prielaidą, kad pagrindinėse bylose nagrinėjama viešo skelbimo pareiga turėtų pakankamai tiesioginį ir svarbų poveikį profesinės veiklos laisvei, apribojimas, kurį ši pareiga nustato, ypač apribojimas ypatingus bendrovės teisės duomenis laikyti paslaptyje, bet kuriuo atveju būtų aiškiai pateisintas.

50 Iš trijų pirmųjų Ketvirtosios įmonių direktyvos konstatuojamųjų dalių iš tikrųjų išplaukia, kad viešojo skelbimo nuostatomis, kurias Direktyva įtvirtina tam tikroms rūšims kapitalo bendrovių, siekiama dvigubo Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkte numatyto bendro intereso tikslo, t. y. apsaugoti trečiuosius asmenis nuo finansinės rizikos, susijusios su bendrovėmis, kurių garantijos tretiesiems asmenims apribotos tik bendrovės grynąja turto verte, ir minimalių vienodų teisinių finansinės informacijos, kurią privalo viešai skelbti tarpusavyje konkuruojančios bendrovės, reikalavimų apimčiai Bendrijoje nustatyti.

51 Pagal šių penkių pirmųjų konstatuojamųjų dalių nuostatas Direktyva 90/605 ypač siekiama užkirsti kelią dideliam ir vis augančiam bendrovių skaičiui apeiti teisės aktų taikymą, įkuriant asmenų bendroves, kurių visi savo turtu atsakantys nariai yra kapitalo bendrovės, siekiant išvengti šioms bendrovėms taikomų [dokumentų] viešojo skelbimo nuostatų, nes ši praktika pažeidžia Ketvirtojoje įmonių direktyvoje numatytą tikslą apsaugoti trečiuosius asmenis nuo finansinės rizikos, susijusios su rūšimis bendrovių, kurių garantijos tretiesiems asmenims apribotos tik bendrovės grynąja turto verte.

52 Taigi Direktyvoje 90/605 nustatytos priemonės iš tikrųjų atitinka Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto tikslus, taip pat Bendrijos siekiamą bendro intereso tikslą pagal šios nutarties 48 punkte cituotą teismo praktiką.

53 Galima žala, kuri kiltų dėl pareigos, nustatytos šiose viešojo [dokumentų] skelbimo nuostatose, iš esmės yra riboto pobūdžio. Iš tikrųjų galima abejoti, ar šios nuostatos galėtų pakeisti atitinkamų bendrovių konkurencinę padėtį kitaip, negu tai buvo byloje, kur buvo priimtas minėtas sprendimas *Vokietija prieš Tarybą* (81 punktas).

54 Šią prielaidą patvirtina pačios Ketvirtosios įmonių direktyvos nuostatos, ypač jos 11, 27 ir 44–47 straipsniai, numatantys galimybę sutrumpinti informaciją, kuri turi būti pateikta bendrovių, kurių kriterijai neviršija nustatytų dydžių, metinėje atskaitomybėje ir metiniame pranešime ir apriboti šių bendrovių atskaitomybės viešąjį skelbimą. Be to, šios Direktyvos 45 straipsniu būtent siekiama išvengti, kad, paskelbiant tam tikrus duomenis, atitinkamoms įmonėms būtų padaryta rimta žala.

55 Taip pat reikia pažymėti, kad pagal šios Direktyvos 46 straipsnį duomenys, kurie turi būti pateikti metiniame pranešime, taip pat gali būti pateikiami bendrai ir, atvirkščiai nei teigia *Zeitungsverlag* ir *Hans-Jürgen Weske*, kai kurie ypatingi duomenys, pavyzdžiui, atskleidžiantys kainos apskaičiavimo pagrindą, nebūtinai turi būti pateikti detaliai.

56 Be to, kapitalo bendrovių, kurios yra vienintelis iš Direktyvoje 90/605 nurodytų asmenų bendrovių, tokių kaip pagrindinėse bylose nagrinėjama *GmbH & Co. KG* – ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, savo turtu atsakantis narys, metinės atskaitomybės viešas skelbimas atskleidžia tik informaciją apie šių narių padėtį, o ne apie šių asmenų bendrovių padėtį. Dėl minėto viešo skelbimo asmenų bendrovės metinės atskaitomybės viešas skelbimas jokiu būdu netampa nenaudingu.

57 Be to, Ketvirtosios įmonių direktyvos 57a straipsnis, įterptas Direktyvos 90/605 1 straipsnio 4 punktu, leidžia asmenų bendroves, tokias kaip nagrinėjamos pagrindinėse bylose *GmbH & Co. KG*, atleisti nuo viešo skelbimo pareigos, jeigu jų atskaitomybė turi būti paskelbta kartu su vieno iš jų neribotos turtinės atsakomybės narių atskaitomybe arba jeigu ji yra įtraukta į bendrovių grupės konsoliduotą atskaitomybę.

58 Esant tokioms aplinkybėms, tokios teisinės formos, kaip pagrindinėse bylose nagrinėjama *GmbH & Co. KG*, asmenų bendrovėms nustatyta pareiga skelbti metinę atskaitomybę ir metinį pranešimą nėra neproporcingas ir neleistinas kišimasis, sudarantis grėsmę pačiai profesinės veiklos laisvės esmei.

59 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta anksčiau, į pirmuosius du byloje C-435/02 pateiktus klausimus bei į antrąjį ir trečiąjį klausimus, pateiktus byloje C-103/03, reikia atsakyti taip: šių klausimų nagrinėjimo bendrų Bendrijos teisės principų, t. y. profesinės veiklos laisvės ir saviraiškos laisvės principų, atžvilgiu metu nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 90/605 galiojimą.

Dėl trečiojo klausimo byloje C-435/02 ir ketvirto klausimo byloje C-103/03

60 Trečiuoju byloje C-435/02 pateiktu klausimu ir ketvirtuoju klausimu byloje C-103/03 prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai nori iš esmės

sužinoti, ar Direktyva 90/605 atitinka vienodo požiūrio principą tiek, kiek ji įpareigoja paprastas komanditines bendroves, kurių visi savo turtu atsakantys nariai yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovės, viešai skelbti metinę atskaitomybę. Šios bendrovės atsidurtų nepalankesnėje padėtyje, palyginti su paprastomis komanditinėmis bendrovėmis, kurių mažiausiai vienas savo turtu atsakantis narys yra fizinis asmuo ir kurioms ši pareiga netaikoma, nežiūrint į tai, kad anksčiau nurodytų rūšių bendrovių kreditoriai yra apsaugoti geriau nei pastarųjų rūšių bendrovių kreditoriai, nes jų nariams, kurie yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovės, taikoma pareiga viešai skelbti [dokumentus], o fiziniams asmenims ji netaikoma.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

61 *Zeitungsverlag* ir *Hans-Jürgen Weske* nurodo, kad nagrinėjamos viešojo skelbimo nuostatos įtvirtina aiškiai nevienodą požiūrį į paprastas komanditines bendroves, kurių mažiausiai vienas visu savo turtu atsakantis narys yra fizinis asmuo, ir į paprastas komanditines bendroves, kurių visi savo turtu atsakantys nariai yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovės, tokios kaip *GmbH & Co. KG*, nes tokia situacija sukuria pastarosioms bendrovėms aiškius nepatogumus.

62 Taryba konstatuoja, kad iš pirmųjų trijų Direktyvos 90/605 konstatuojamųjų dalių matyti, jog ja siekiama užpildyti spragą, išplaukiančią iš Ketvirtosios įmonių direktyvos nuostatų, kuri, įstatymų leidėjo nuomone, prieštarauja pastarosios esmei ir tikslams, nes nuolat didėja skaičius tokių bendrovių, kaip pagrindinėse bylose nagrinėjamos paprastos komanditinės bendrovės, kurioms netaikoma viešo skelbimo pareiga, nors jų kreditoriai gali imtis priemonių tik prieš visu savo turtu atsakančius narius, kurie yra ribotos atsakomybės bendrovės, o jų garantijos tretiesiems asmenims yra apribotos tik bendrovės grynąja turto verte.

63 Trečiųjų asmenų atžvilgiu egzistuoja esminis skirtumas tarp tokių paprastų komanditinių bendrovių ir paprastų komanditinių bendrovių, kurių mažiausiai vienas visu savo turtu atsakantis narys yra fizinis asmuo, atsakantis už bendrovės skolas visu savo turtu.

64 Todėl aplinkybė, kad paprastos komanditinės bendrovės, kurių visi savo turtu atsakantys nariai yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovės, tokios kaip *GmbH & Co. KG*, yra įpareigotos viešai skelbti [dokumentus], o kitos paprastos komanditinės bendrovės nėra įpareigotos – yra objektyviai pagrįsta.

65 Komisija remiasi tuo pačiu įvairių paprastų komanditinių bendrovių objektyviu skirtumu ir mano, kad Direktyva 90/605 nėra diskriminuojančio pobūdžio.

Teisingumo Teismas konstatuoja

66 Pirmiausia reikia priminti, kad bendras vienodo požiūrio principas, kuris yra pagrindinių Bendrijos teisės principų dalis, reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos nebūtų vertinamos vienodai, išskyrus atvejus, kai toks požiūris yra objektyviai pateisinamas (žr. *inter alia* 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ispanija/Komisija*, C-304/01, Rink. p. I-7655, 31 punktą.

67 Be to, kaip matyti iš šios nutarties 51 punkto, skirtumas, kurį nustato Direktyva 90/605 tarp joje nagrinėjamų paprastų komanditinių bendrovių, tokių kaip

GmbH & Co. KG, ir paprastų komanditinių bendrovių, kurių visu savo turtu atsakantiems nariams priklauso mažiausiai vienas fizinis asmuo, nepatenkantis į direktyvos taikymo sritį, grindžiamas prielaida, kad pirmoji šių bendrovių grupė netiesiogiai sudaro tokį pat pavojų tretiesiems asmenims, kaip ir kapitalo bendrovės, numatytos Ketvirtojoje įmonių direktyvoje, nes jų garantijos tretiesiems asmenims apribotos tik bendrovės grynąja turto verte, o to nėra antrosios grupės paprastų komanditinių bendrovių atveju.

68 Direktyva 90/605 paremta ta pačia logika kaip ir Ketvirtoji įmonių direktyva, kurią apeiti ji užkerta kelią ir kuri jos atžvilgiu yra tik papildanti. Šiuo atžvilgiu Direktyva 90/605 papildo Ketvirtąją įmonių direktyvą tam, kad atsakomybės, tenkančios atitinkamų rūšių bendrovėms, apribojimo nauda būtų taikoma kartu su atitinkamu viešuoju skelbimu, skirtu apsaugoti trečiųjų asmenų interesus.

69 Skirtumas, kurį Direktyva 90/605 nustato tarp abejų šios nutarties 67 punkte paminėtų paprastų komanditinių bendrovių grupių, siekiant atitikti Ketvirtosios įmonių direktyvos taikymo sritį ir šioje Direktyvoje nustatytas pareigas viešai skelbti [dokumentus], yra objektyviai pateisinamas trečiųjų asmenų interesų apsaugos tikslu, nes ši apsauga yra Direktyvos 90/605 ir Ketvirtosios įmonių direktyvos pagrindinis tikslas.

70 Ši nuomonė negali būti ginčijama dėl aplinkybės, nurodytos prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismų, pagal kurią numatytų Direktyvos 90/605 paprastų komanditinių bendrovių kreditoriai jau yra apsaugoti dėl to, kad jų nariams kaip ribotos turtinės atsakomybės bendrovėms taikoma Ketvirtoje įmonių direktyvoje numatyta viešo skelbimo pareiga, nors fiziniams asmenims ši pareiga nėra taikoma.

71 Šios nutarties 56 punkte jau buvo nustatyta, kad iš tikrųjų kapitalo bendrovių, kurios yra vienintelis iš Direktyvoje 90/605 nurodytų asmenų bendrovių, tokių kaip pagrindinėse bylose nagrinėjama *GmbH & Co. KG* ? ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, savo turtu atsakantis narys, metinės atskaitomybės viešas skelbimas atskleidžia tik informaciją apie šių narių padėtį, o ne apie šių asmenų bendrovių padėtį.

72 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, neatrodo, kad Direktyva 90/605 pažeidžia vienodo požiūrio principą.

73 Esant tokioms aplinkybėms į trečiąjį klausimą byloje C-435/02 ir į ketvirtąjį klausimą byloje C-103/03 reikia atsakyti, kad jas nagrinėjant vienodo požiūrio principo atžvilgiu, nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 90/605 galiojimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

74 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismų nagrinėjamose bylose, išlaidų klausimą turi spręsti pastarieji teismai. Kitų šalių, pateikusių Teisingumo Teismui savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nustato:

1. **1990 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 90/605/EEB, iš dalies keičianti Direktyvą 78/660/EEB dėl metinių atskaitomybių ir Direktyvą 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės, atsižvelgiant į šių direktyvų taikymo sritį, tiek, kiek iš jos išplaukia, kad kiekvienas asmuo gali susipažinti su joje nurodytų rūšių bendrovių metine atskaitomybe ir metiniu pranešimu, neprivalėdamas pagrįsti apsaugos reikalaujančių teisių ir interesų, galėjo būti teisėtai priimta Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punkto (po pakeitimo – EB 44 straipsnio 2 dalies g punktas) pagrindu.**

2. **Pirmųjų dviejų klausimų byloje C-435/02 ir antrojo bei trečiojo klausimų byloje C-103/03 nagrinėjimo bendrų Bendrijos teisės principų, t. y. profesinės veiklos laisvės ir saviraiškos laisvės, atžvilgiu metu nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 90/605 galiojimą.**

3. **Trečiojo klausimo byloje C-435/02 ir į ketvirtojo klausimo byloje C-103/03 nagrinėjimo vienodo požiūrio principo atžvilgiu metu nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 90/605 galiojimą.**

Parašai.